

عربی دهم

الْدَّرْسُ الثَّلَاثُ

﴿اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي

السَّمَاءِ...﴾ الرَّوم: ٤٨

خدا همان کسی است که بادهای را می‌فرستد و [بادهای] ابری را
برمی‌انگیزد و [خدا] آن [ابر] را در آسمان می‌گستراند.

حَتَّى تُصَدِّقَ: تا باور کنی	تَسَاقَطَ: پی در پی افتاد	أَثَارَ: برانگیخت
ظَاهِرَةٌ: پدیده «جمع: ظواهر»	التَّعَرُّفُ عَلَيَّ: شناختن	احْتَفَلَ: جشن گرفت
عَبَّرَ: از راه	تَلَّجَ: برف، یخ «جمع: ثلوج»	أَرْسَلَ: فرستاد
فِلمَ: فیلم «جمع: أفلام»	حَسَنًا: بسیار خوب	أَصْبَحَ: شد
لَا حَظَّ: ملاحظه کرد	حَيَّرَ: حیران کرد	إِعْصَارَ: گردباد «جمع: أعاصير»
الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيّ: اقیانوس اطلس	سَحَبَ: کشید	أَمْرِيكَا الْوُسْطَى: آمریکای مرکزی
مَفْرُوشَ: پوشیده	سَمَى: نامید	أَمَطَرَ: باران بارید
مِهْرَجَانِ: جشنواره	سَوَدَاءَ: سیاه (مؤنثِ أَسْوَد)	بَسَطَ: گستراند
نُزُولَ: پایین آمدن	سَنَوِيًّا: سالانه	بَعْدَ: دور شد
	صَدَّقَ: باور کرد	تَرَى: می بینی «أَنْ تَرَى: که ببینی»

x ✓

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَأِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

- ۱- يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهُندُوراسِ بِهَذَا الْيَوْمِ شَهْرِيًّا وَ يُسَمُّونَهُ «مِهْرَجَانِ الْبَحْرِ». ✗
- ۲- عِنْدَمَا يَفْقِدُ الْإِعْصَارُ سُرْعَتَهُ، تَتَسَاقَطُ الْأَسْمَاكُ عَلَيَّ الْأَرْضِ. ✓
- ۳- يَتَسَّ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ. ✗
- ۴- إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ وَ التَّلْجِ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ. ✓
- ۵- تَحَدَّثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ عَشْرَ مَرَاتٍ فِي السَّنَةِ. ✗

أَلْبَاب	الْمَاضِي	الْمُضَارِع	الْأَمْر	الْمَصْدَر
إِسْتِفْعَال	إِسْتَرْجَعَ: پس گرفت	يَسْتَرْجِعُ: پس می‌گیرد	إِسْتَرْجِعْ: پس بگیر	إِسْتِرْجَاع: پس گرفتن
إِفْتِعَال	إِسْتَعْلَلَ: کار کرد	يَسْتَعْلِلُ: کار می‌کند	إِسْتَعْلِلْ: کار کن	إِسْتِعْلَال: کار کردن
إِنْفِعَال	إِنْفَتَحَ: باز شد	يَنْفَتِحُ: باز می‌شود	إِنْفَتِحْ: باز شو	إِنْفِتَاح: باز شدن
تَفَعُّل	تَخَرَّجَ: دانش آموخته شد	يَتَخَرَّجُ: دانش آموخته می‌شود	تَخَرَّجْ: دانش آموخته شو	تَخْرُج: دانش آموخته شدن

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ:

تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ الثَّلَاثِيَّةَ الْمَزِيدَةَ، ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ الْأَبَابِ.

باب	استفعال	افتعال	انفعال	تفعل
ماضی	مضارع	ماضی	ماضی	ماضی
امر	مصدر	امر	امر	امر
استغفر: آمرزش می‌خواهد	استغفر: آمرزش بخواه	اعتذر: پوزش می‌خواهد	انقطع: بریده شد	تكلم: سخن گفت
استغفار: آمرزش خواستن	اعتذر: پوزش بخواه	انقطع: بریده شو	تكلم: سخن بگو	

الْفِعْلُ اللَّازِمُ وَ الْفِعْلُ الْمُتَعَدِّي

پیش از آشنایی با فعل لازم و متعدی با مفهوم فعل، فاعل و مفعول آشنا شوید.

فعل، کلمه‌ای است که بر انجام کاری یا داشتن حالتی در گذشته، حال یا آینده دلالت دارد.

فاعل، انجام دهنده کار یا دارنده حالت است.

مفعول، اسمی است که در زبان عربی معمولاً پس از فاعل می‌آید و کار بر آن انجام می‌شود.

فعلی که معنای آن با فاعل کامل می‌شود و به مفعول نیاز ندارد، فعل لازم نام دارد.

مثال: رَجَعَ جَوَادٌ: جواد برگشت.

تَجَلَّسَ سَاجِدَةٌ: ساجده می‌نشیند.

به فعلی که معنای آن با فاعل کامل نمی‌شود و به مفعول نیاز دارد، فعل متعدی گفته می‌شود.

مثال: أَرْسَلَ جَوَادٌ رِسَالَةً: جواد نامه‌ای را فرستاد.

يَقْطَعُ النَّجَّارُ الْخَشَبَ: نجار چوب را می‌برد.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرَجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَةَ وَ عَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُتَعَدِّي.

۱- ﴿إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ...﴾ يوسُفُ : ٤

همانا من خورشید و ماه و یازده ستاره را دیدم که به من سجده کرده اند

۲- ذَهَبَتْ طَالِبَةٌ لِإِطْفَاءِ الْمَكِّيَّاتِ. دانش آموزی برای خاموش کردن کولرها رفت

۳- زَانَ اللَّهُ السَّمَاءَ بِأَنْجُمٍ كَالدُّرَرِ. خداوند آسمان را با مروارید ستاره‌ها زینت داده است

۴- تَنَمَوُ الشَّجَرَةُ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ. درخت از یک دانه‌ی کوچک رشد میکند

۵- اشْتَرَى وَالِدٌ حَامِدًا حَاسِبًا لَهُ. پدر حامد برای او یک کامپیوتر خرید

الْتَمَرِين

الْتَمَرِينُ الْأَوَّلُ: عَيِّنِ الْجُمْلَةَ الصَّحِيحَةَ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةَ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ. ✓ ✗

- ✓ ١- الْمِهْرَجَانُ احْتِفَالٌ بِمُنَاسَبَةٍ جَمِيلَةٍ، كَمِهْرَجَانِ الْأَزْهَارِ وَ مِهْرَجَانِ الْأَفْلامِ.
- ✗ ٢- الْتَلْجُ نَوْعٌ مِنْ أَنْوَاعِ نُزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزِلُ عَلَى الْجِبَالِ فَقَطْ.
- ✓ ٣- يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنُّورِزِ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الْهِجْرِيَّةِ الشَّمْسِيَّةِ.
- ✓ ٤- تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ فِي النَّهْرِ وَ الْبَحْرِ وَ لَهَا أَنْوَاعٌ مُخْتَلِفَةٌ.
- ✗ ٥- الْإِعْصَارُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ لَا تَنْتَقِلُ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.

الْتَمَرِينُ الثَّانِي: ضَعِي فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ.»

١- مَكَيِّفُ الْهَوَاءِ	⑤ يَدْرُسُ فِيهِ الطُّلَّابُ.
٢- الْمَشْمَشُ	③ مَا لَيْسَ مَفْتُوحًا؛ بَلْ مَسْدُودًا.
٣- الْمَغْلَقُ	① جِهَازٌ لِخُلَاصِ مِنْ حَرَارَةِ الصَّيْفِ.
٤- الْخَضِرَةُ	② فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً وَ غَيْرَ مُجَفَّفَةٍ.
٥- الصَّفُّ	

الْتَمَرِينُ الثَّلَاثُ: عَيِّنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةَ وَالْمُتَضَادَّةَ. = ≠

- أَنْزَلَ / أَصْبَحَ / حَفَلَةٌ / رَفَعَ / صُعُودٌ / صَارَ / حُجْرَةٌ / مِهْرَجَانٌ / نُزُولٌ / غُرْفَةٌ
- حَفَلَةٌ = مِهْرَجَانٌ / أَصْبَحَ = صَارَ / نُزُولٌ ≠ صُعُودٌ / غُرْفَةٌ = حُجْرَةٌ /
- رَفَعَ ≠ أَنْزَلَ

الْتَّمَرِينَ الرَّابِعُ: تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ، وَعَيِّنِ الْفِعْلَ الْمُتَعَدِّيَ.

۱- النَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا^۲. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

مردم در این دنیا خفتگانی هستند، پس وقتی بمیرند بیدار میشوند.

۲- شَاهِدَ النَّاسُ سُقُوطَ الْأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ.

مردم سقوط ماهی ها از آسمان را مشاهده کردند.

۳- يَزْرَعُ الْجَاهِلُ الْعُدْوَانَ فَيَحْصُدُ الْخُسْرَانَ.

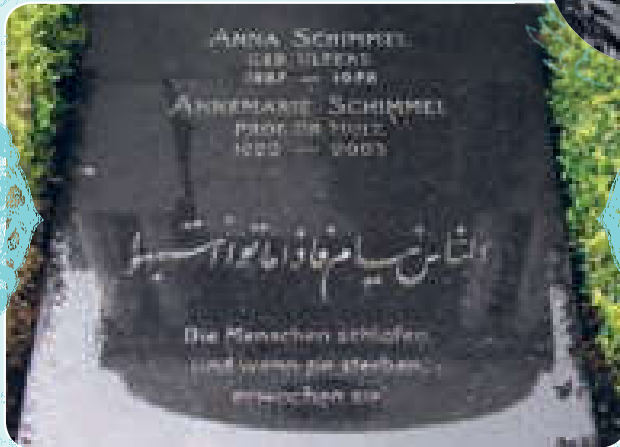
جاهل دشمنی کشت میکند و زیان درو میکند.

۴- ذَهَبَتْ سُمَيَّةٌ إِلَى مُدِيرَةِ الْمَدْرَسَةِ.

سمیه به سمت مدیر مدرسه رفت.

۵- يَرْجِعُ الطُّلَّابُ مِنَ السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ.

دانش آموزان از سفر علمی بازگشتند.

سنگ قبر بانو دکتر آنه ماری شیمیل اسلام پژوه، خاورشناس و مولوی‌شناس آلمانی

آراسته به حدیث پیامبر اسلام ﷺ

۱- نیام: خفتگان ۲- انْتَبَهَوْا: بیدار شدند(بیدار شوند)

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: تَرْجِمِ الْآيَاتِ التَّالِيَةَ.

﴿سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا﴾

﴿يَعْرِفُونَهُمْ﴾

﴿رَجَعُوا إِلَيْهِمْ﴾

کسانی که ظلم میکنند خواهند دانست

آنها را میشناسند

به سوی آنها بازگشتند

﴿يَقُولُونَ سَمِعْنَا﴾

﴿وَلَا تَيَاسُوا﴾

﴿أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

گفتند شنیدیم

ناامید نشوید

میدانم آنچه شما نمیدانید

﴿ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكَ﴾

﴿اسْتَخْرَجَهَا﴾

﴿أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ﴾

به سوی پروردگارت بازگرد

آن را خارج کرد

بیشترشان شکر گذاری نمیکنند

﴿لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَيْءٍ﴾

﴿نَجْعَلُهُمُ أُمَّةً﴾

﴿ظَلَمْتُ نَفْسِي﴾

آنها را سرپرست قرار دادیم بر هیچ چیز توانا نیست

به خودم ظلم کردم

﴿اغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا﴾

﴿اغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ﴾

﴿أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ﴾

ما را ببخش و بیامرز

صورتتان را بشوید

به بهشت وارد شوید

﴿يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ﴾

﴿وَأَتْرُكُ الْبَحْرَ﴾

﴿قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا﴾

در زمین جست و جو میکند

دریا را ترک کنید

گفت از آن خارج شوید